ደረጃታት ምዕባለኡን ሓፈሻዊ መጽናዕታዊ መእተዊ ድሕሪ ሂቦም፣ ነፍስወከፍ ምዕራፍ ክልተ ክፋል ማለት ሓፈሻዊ ሓበሬታ ከምኡ'ውን ብዛዕባ ነፍስወከፍ ወንጌል ዝህቦ ዝርዝር መንፈሳዊ መልእኽቲ ብሰፊሑ ተንቲኖም፣፣
ግምገማ እዛ መጽሓፍ ከኣ ካብ ቤተክህነት ብኣባ የማነ ሃይሉ ማኅበር ን.ኣኃው ካፑቺኒ፣ ካብ ምእመናን ከኣ ብኣቶ ሰሎሞን ገብረእግዚኣብሔር (ወዲ ብላታ) ቀሪቡ፣፣ ኣባ የማነ ንደጋዊ ትርኢት፣ ዋሕዚ ሓሳባትን ጽሬት ቛንቛን፣ መንፈሳዊ ትሕዝቶን ቁምነገርን እዛ መጽሓፍ ድሕሪ ኣሞጉሶምን ንደራሲ ኣብዚ ደው ኣይትበሉ፣ ቀጽሉ! ቢሎም ኣተባቢያምን፣ንሓፈሻዊ ትሕዝቶን ኣቐራርባን ዳህሲሶም፣ እዛ መጽሓፍ ንውፉያት ኮነ ንምእመናን ታሪኻውን መንፈሳውን ገጽታ ቅዱስ ወንጌል እትህብ፣ ኣብ ነፍሲወከፍ ምዕራፍ ርድኢትን እምነትን እተዕቢ፣ ኣብ ነፍስወከፍ ምዕራፍ ብሓጋዚ ቀስቃሲ ሕቶታት ዝተሰነየትን ብልጽቲ መጽሓፍ ኢያ፣፣ እንተኾነ ቀላልን ጥዕምትን ጥራሕ ኣይኮነትን፣ ሓላሊፉ፣ ሐድሐደ ጥንቃቐ ዘድልዮ ንምርድኡ ቀሊል ዘይኮነ ሓሳባት'ውን ኣለዋ እንኪብሉ፤ብወገን ምእመናን ርእቶኦም ዘቕረቡ ኣቶ ሰሎሞን ገ/ሔር ከኣ ኣገዳስነትን ጠቕምን እዛ መጽሓፍ ብምግላጽ፣ ኣብ ስድራቤት፣ ብስድራ ክትንበብ ዝግባኣ መጽሓፍ ስለዝኾነት፣ ኣብ ነፍሲወከፍ ምእመን እትበጽሓሉ መንገዲ ክሕሰብ ተማሒጺኖም፣፣ ካብ ተሳተፍቲ እቲ መደብ'ውን ናይ ምትብባዕ ሓሳባትን ርእይቶታትን ተዋሂቡ፣ ብጸሎት ናይቲ መደብ ምልላይ ሓዳስ መጽሓፍን ምርካብ ጽማቕ ሓሳብን ፍጻሜ ኮነ፣፣

መዓርግ ክህነትን ዲቁናን ኣብ ልዕለሰበኻ ኣሥመራ

ወርሓት ሓምለ-ነሓሰ ኣብ ልዕሊ በረኸት ጠሊ ክራማት፣ በረኸት ጸዋዕታ ክህነትን ውፉይ ሕይወትን ብብዝሒ ዝርከበሉ ኣዋርሕ ኢዩ፣፣ እግዚኣብሔር ንቤተክርስትያኑ ዝዓጥኑ፣ ምስጢራት ዝዕድሉ ጓሶት፣ ንሕዝቢ ዘገልግሉ ካህናትን ልኡኻትን ይህባ ስለዘሎ ከኣ ምስጋና ይግብኦ። መርኣያ ናይዚ ፍሉይ ጉንያ ኣምላኽ ከኣ እነሆ ሎም ዘመን ድማ ሽውዓተ ካህናት ሰበኻታትናን ማኅበራትናን ፈርዮም ኣለዉ፣፣
ሓደ ካብኦም ሰንበት 19 ሓምለ 2015 ዓ.ም. ኣባል ሰበኻ ኣሥመራ ኣባ ቶማስ ነጋሽ፣ ብኢድ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ዘመንበረ ኣሥመራ፣ ድሕሪ'ቲ ንሓያሎ ዓመታት ብቤተክርስትያን ክወሃቦም ዝጸንሐ፣ ንክህነት ዘሰናዱ ትምህርትን መዕበያን ኣብታ ተወሊዶም ዝዓበዩላን ብትምህርተ ክርስቶስ ዝተኮስኮሱላን፣ቊምስና ደብረ በኣታለማርያም ኣሥመራ፣ ብቤተክህነትን ያሬዳውያን መዘምራንን፣ ብደናግልን ምእመናን ቊምስናን፣ ብወለዶምን ኣኅዋቶምን፣ ቤተሰብን ፈተውትን ተሰንዮም መዓርገ ክህነት ተቐቢሎም።
ኣብዚ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ምስ ሓዲስ ካህን ሰበኻ ሰገነይቲ ኣባ ኣኽሊሉ ኢዮብ ዝርከብዎም 25 ለባስያን ካህናት ንዲያቆን ቶማስ ብቁዕ ኢዩ¡ ተባሂሉ ምስ ተመስከረሉ፣ ኩሉ ሥርዓታትን ጸሎታትን ሢመተ ክህነት ፈጺሞም፣ ንክህነት ዝሸምሉ መስዋዕተ ቅዳሴ፣ ድሕሪ ንባብ ቅዱስ ወንጌል ኣብ ዘስምዕዎ ቃለ እግዚኣብሔር፣ ከም መእተዊ ሓሳብ፣ ሎሚ ክህነት ዝወሃብ ዘሎ ወድና ዲያቆን ቶማስ ኣብዚ ተወሊዱ፣ ኣብዚ ተጠሚቁ፣ ኣብዚ ስለዝዓበየ፣ ፍረ እምነት እዛ ቁምስና ስለዝኾነ ኢና፣ መዓርገ ክህነቱ ኣብዚ እንፍጽሞ ዘሎና፣፣ ሓንቲ ማኅበረ ክርስቲያን ብእምነት ክትጎዓዝ ከላ ኣምላኽ ከኣ ጓሶት ከተፍሪ የብቅዓ ኢዩ፣፣ ስለዚ ወለዲ፣ ቁምስና፣ ደናግል፣ ምእመናን፣ ኣብ ሕይወቱን ጸዋዕታኡን ጽልዋ ከምዝገበርኩምሉ ርጉጽ ነገር ኢዩ፣፣ ንሱ'ውን ዝእመነሉ ኢዩ፣፣ ስለዚ ሎሚ ብሓቂ ንኹልና ዘሐጉስ መዓልቲ ኢዩ ኢሎም፣፣
ናብ ናይ ዕለቱ ወንጌል ተመሊሶም ድማ ብፁዕ ሊቀጳጳስ፣ ካብ ወንጌል ሉቃስ ኩሉ መኒንካ ንክርስቶስ ምስዓብ¡ ኣብ ዝብል ክፋል፣ ነቲ ኢየሱስ ናባይ ዚመጽእ እንተሎ እሞ ኣብኡን ፣ ኣደኡን፣ ሰበይቱን ደቁን፣ ኣኅዋቱን ኣኃቱን፣ ሕይወቱ'ውን እንተዘይጸልኤ፣ ወዲ መዝሙረይ ኪኸውን ኣይኽእልን ኢዩ፣፣ መስቀሉ ጸይሩ፣ ደድሕረይ ዘይስዕብ ዘበለ፣ ወዲ መዝሙረይ ኪኸውን ኣይኽእልን ኢዩ ‰፣፣¡ ዝበሎ ጠቂሶም፣ እዚ ቃላት ኢየሱስ መሠረታዊ ትርጉም ጸዋዕታ የረዳኣና፣፣ ኢየሱስ ኣነ እንተጸዊዔካ፣ ኣነ ዓይነይ እንተኣውዲቐልካ፣ ምሳይ ጽቡቕ ዝምድና ይሃሉኻ፣፣ ካባይ ንላዕሊ እተፍቕሮ፣ ኣይሃሉካ፣ ንኣይ ጥራሕ ቀዳምነት ሃብ፣ ካልእ ምሳይ ኾይንካ፣ ብኣይ ኣቢልካ ኢኻ እትበጽሖ፣ ኩሉ ፈሊጥካን ኣጣጢሕካን ምጻእ ይብለና ኢሎም፣፣
ቀጺሎም ብፁዕ ሊቀጳጳስ ክህነት ንተሰያሚ ካህን፣ ንወለዲ፣ ንቁምስና፣ ንሰበኻ፣ ንቤተክርስቲያን ህያብ እግዚኣብሔር ኢዩ፣፣ ኣብዚ ቅንያት እዚ ኣብ ሰበኻታትና ፣ ኣብ ሰበካ ሰገነይቲ፣ ኣብ ሰበኻ ከረን፣ ሓደስቲ ካህናትን ካልኦት ሰብ ውፉይ ሕይወትን ስለዝሓበና ከነመስግኖ ይግባእ፣፣ እንተኾነ ህያብ ክቡር ስለዝኾነ፣ ጥንቁቕ ኣተሓሓዛ ከኣ የድልዮ፣፣ እምበኣር ሓዲስ ካህን ኣባ ቶማስ'ውን ንክርስቶስ ምጻእ ይብለና ኢሎም፣፣
ቀጺሎም ብፁዕ ሊቀጳጳስ ክህነት ንተሰያሚ ካህን፣ ንወለዲ፣ ንቁምስና፣ ንሰበኻ፣ ንቤተክርስቲያን ህያብ እግዚኣብሔር ኢዩ፣፣ ኣብዚ ቅንያት እዚ ኣብ ሰበኻታትና ፣ ኣብ ሰበካ ሰገነይቲ፣ ኣብ ሰበኻ ከረን፣ ሓደስቲ ካህናትን ካልኦት ሰብ ውፉይ ሕይወትን ስለዝሓበና ከነመስግኖ ይግባእ፣፣ እንተኾነ ህያብ ክቡር ስለዝኾነ፣ ጥንቁቕ ኣተሓሓዛ ከኣ የድልዮ፣፣ እምበኣር ሓዲስ ካህን ኣባ ቶማስ'ውን ንክርስቶስ ክትፈልጦ፣ ፍልጠት ናይ ኣእምሮ ጥራይ ዘይኮነስ ምስኡ ብጸሎት ጥቡቕ ርክብ ክህልወካ የድሊ፣፣ ሓደ ካህን ኢዩ ዘሎ፣ ንሱ ከኣ ክርስቶስ ኢዩ፣፣ ንሕና ካብ ሕዝቢ ተመሪጽና፣ ናብ ሕዝቢ እንለኣኽ ካብቲ ክህነቱ ኢና ንካፈል፣፣ እምበኣር ከምቲ ንሱ ዝደልዮ ክትነብር፣ ብሓጎስ፣ ብትሕትና፣ ብተወፋይነት፣ ምእንቲ ክርስቶስ፣ ምስ ክርስቶስ፣ ንክርስቶስ ከተገልግል ኃይሉን ጥበቡን ይሃብካ እንኪብሉ፣፣ ንወለዲ፣ ንቁምስና፣ ንመማህራኑን፣ ኣሕሉቕ ዘርኣ ክህነትን ከኣ እንቛዕ ሓጎሰኩም፣ ኣብ ተልእኮኡ ክርስቶስ ኪመርሖ ከኣ ብጸሎት ነሰንዮ ኢሎም፣፣
እቲ ኣብቲ ዝዓረገ መስዋዕተ ቅዳሴ ዝተሳተፈ ብዙሕ ሕዝቢ ከኣ፣ ንሓደስቲ ካህናት ኢድ ብምስላም ብዕልልታን ብጣቒዒትን ሓጐሱን ምስጋናኡን ገሊጹ፣፣ ድሕሪ ቅዳሴ ተሳተፍቲ'ቲ በዓል ኩሎም ኣብቲ ነቲ ክህነት፣ ኣብ ገዛ ስድራ መምህር ነጋሽ ገብረመስቀል ዝተዳለወ ስሉም ዳስ ቁርሲ ፣ምሳሕ፣ እናተኣንገደ መግለጺ ሓጎስን ምስጋናን፣መዛሙር፣ግጥምታትን ህያባትን ቀሪቡ።ብከምዚ ዝበለ ሓጎስ ደስታን ከኣ እቲ ከብካብ ክህነት ቀጺሉ ዊዒሉ።
ኣባል ሰበኻ ኣሥመራ፣ ኣብ ያሬዳዊ ዜማ ፍሉይ ተገዳስነትን ክእለትን ዘለዎም፣ ፍቱው ሓዲስ ካህን ኣባ ቶማስ ነጋሽ፣ ካብ መምህር ነጋሽን ወ/ሮ ደስታ መሓርን ዝተባህሉ ኣብነታውያን፣ ኣብ ሥርዓት ኣምልኾን ኣገልግሎትን ቤተክርስቲያን ዕዙዝ ተሳትፎ ዘለዎም ካቶሊካውያን ስድራ ብ10 መስከረም 1989 ዓ.ም ኣብ ኣሥመራ ተወልዱ፣፣ ዕድመኦም ንትምህርቲ ምስ ኣኸለ ድማ ትምህርቶም ካብ መባእታን ማእከላይን ክሳዕ 2ይ ደረጃ ካብ 1996 ክሳዕ 2004 ዓ.ም. ኣብ ቤት ትምህርቲ ቆሓይቶ ኣሥመራ፣ ኣብ ቤት ትምህርቲ ቅ.ሚካኤል ሰገነይቲ፣ ቤት ትምህርቲ መድኃኔዓለም ኣሥመራ ተኸታተሉ፣፣ ድሕሪ ናይ ክልተ ዓመት ናይ ፍልስፍና ትምህርቲ ኣብ 2010 ከኣ ንዝመጽእ ሓዋርያዊ ክህነታዊ ኣገልግሎቶም መበገሲ ዝኾኖም ዓመተ ሓዋርያዊ ተመክሮ፣ ኣብ ንኡስ ዘርኣክህነት ሰገነይቲ ገበሩ፣፣ ካብ መስከረም 2011 ክሳዕ 2015 ዓ.ም ናይ ተዮሎጂ ትምህርቶም እናተኸታተሉ ድማ ብ14 ታሕሣሥ 2014 መዓርገ ዲቁና፣ ኣብ ርእሰ ኣድባራት ደብረ ኪዳነ ምሕረት ኣሥመራ ተቐበሉ፣፣
ብድሮ እዚ መዓርገ ክህነት ዝተዋህበሉ ዕለት18 ሓምለ ከኣ ንዲያቆን፣ ወልደትንሣኤ ሱራፌል ካብ ማኅበር ንኡሳን ኣኃው ካፑቺኒ ዲያቆን

ሥዩም ተወልደመድህንን ዲያቆን ተባረኽ ነብየን ከኣ ካብ ማኅበር ሲታውያን ብፁዕ ሊቀጳጳስ ምስ ጠቕላሊ ኣበምኔት ዘማኅበረ ሲታውያን ኣቡነ ማውሩስ ዮሴፍ-ሌፖሪ፣ ኣበምኔት ማኅበር ሲታውያን ኤርትራ ክቡር ኣባ ንጉሠ ወልዳይን ፣ካልኦት ኣሕሉቕ ማኅበራትን 16 ለባስያን ካህናትን ኣብ ዘዕረጉዎ መስዋዕተ ቅዳሴ፣ ኣብ ደብረ መድኃኔ ዓለም ገጀረት ኣሥመራ መዓርገ ዲቁና ሂቦም፣፣ ብዛዕባ ኣገልግሎት ዲቁና'ውን ነገልግሎት ዝተጸውዐ ሰብ ጸላይን መምህር ጸሎትን፣ ኣማንን መምህር እምነትን፣ መስካርን ንካልኦት ክምስክሩ ዝገብር፣ ከምኡ'ውን ሕጉስን ውፉይን ኮይኑ፤ ፍሉይ ዓይንን እዝንን ዘለዎ፣ ንድኻታትን ሓገዝ ዘድልዮምን ብኽፉት ልቢ ከገልግል ከም ዝግባእ ኣባታዊ ምኽሮም ኣስሚዮም፣፣
ንሓዲስ ካህን ኣባ ቶማስ እንቋዕ ናብዚ ክቡር ናይ ኣገልግሎት መዓርግ ኣብጽሓኩም። ፍርያም ተልእኮ ከኣ ይግበረልኩም፣፣ ንሓደስቲ ዲያቆናት ከኣ ሓሳብ ልብኹም የስምረልኩም ንብል፣፣

ብሥራት

ሓምለ 2015 ዓ.ም.ፈ ኀታም ቊ.92 ካቶሊካዊት ቤት ጽሕፈት ሰበኻ ኣሥመራ (ካ.ቤ.ሰ.ኣ.) Catholic Secretariat - Eparchy of Asmara (CSEA)

ቅድስቲ ስድራ
(ስነዳት እንታይ ይብሉ)

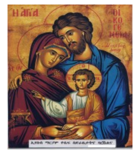

ኦ ቅድስቲ ስድራ፤ ኢየሱስ፣ ማርያም ዮሴፍ፤ ንኩላቶም ሕጻናትን መንእሰያትን ባርኹልና ክብሪ ቃል-ኪዳንን ስድራቤታዊ ፍቕርን ተረዲኦም ክነብርዎን ክስተማቕርዎን ሓግዝዎም¡።

ሥርዓተ ምልባስ ›ፓሊዩም’ (ቅዱስ ማዕተብ) ሊቀጳጳስ

ኣብ ዝሓለፈ ወርሒ ጥሪ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ኣባ ፍራንቸስኮስ ኣብ ኤርትራ እትርከብ ካቶሊካዊት ቤተክርስትያን መዓርግ መጥሮጶሊሳዊ ኣካልነት ከምዘልበስዋን ንብፁዕ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ከኣ ቀዳማይ ሊቀጳጳስ ከምሸምዎምን ሓደ ለካቲት ድማ ብዓቢይ ወግዒ፣ ብናይ ምስጋና መስዋዕተ ቅዳሴ ከም ዝተጸንበለ ዝዝከር ኢዩ። ዝሓለፈ ሰንበት 5 ሓምለ 2015 ከኣ እቲ ንሊቀጳጳስ ምስ መጓሰኦምን ምስ ቅድስቲ መንበርን ዘሎዎም ሓድነትን ኅብረትን ምልክት ዝኾነ ሥርዓት ምልባስ ሊቀጳጳስ (ፓሊዩም) ሓዋርያዊ ወኪል ቅድስቲ መንበር ሊቀጳጳስ ኣቡነ ሂዩበርት ማቴዎስ ማርያም ቫን መገን፡ ብጹዓን ጳጳሳት፣ ኣቡነ ኪዳነማርያም የዕብዮ ጳጳስ ዘመንበረ ከረን፡ ኣቡነ ፍቕረማርያም ሓጎስ ጳጳስ ዘመንበረ ሰገነይቲ፣ ኣባ ሉቃስ ባርዛኖ ህየንተ ጳጳስ ሰበኻ ባረንቱ፣ ምስ 30 ለባስያን ካህናትን፣ ብዙሓት ምእመናን ቁምስናታት ኣሥመራ ኣብ ዝተሳተፍዎ መሰዋተ ቅዳሴ ኣብ ርእሰ ኣድባራት ኪዳነ ምሕረት ኣሥመራ ተፈጺሙ።

ንጉሆ ካህናት፣ ተማሃሮ ዘርኣ ክህነት፣ ዘርኣ ምንኩስና፣ ዝርከብዎም ያሬዳውያን መዘምራን ካብ ሰዓት 4፣00 ክሳዕ 6፣30 ማኅሌት ድሕሪ ኣብጺሖም፣ መስዋዕተ ቅዳሴ ብወግዒ ቅድሚ ምጅማሩ ከኣ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ ሂዩበርት ማቴዎስ ማርያም ቫን መገን ሓዋርያዊ ወኪል ቅድስቲ መንበር ኣብ ኤርትራ ንብፁዕ ኣቡነ መንግሥተኣብ ሊቀጳጳስ ዘመንበረ ኣሥመራ ሥርዓተ ምልባስ ቅዱስ (ፓሊዩም) ማዕተብ ሊቀጳጳስ ፈጺሞምሎም። ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ ቫን መገን ኣብ መንጎ ሊቀጳጳስን መጓሰኦምን፣ ኣብ መንጎ ሊቀጳጳስ ቅድስቲ መንበርን ምልክት ሓድነት ዝኾነ፣ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ኣባ ፍራንቸስኮስ ንብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ብ29 ሰነ 2015 ኣብ ሮማ ዝሃብዎም ማዕተብ (ፓሊዩም) ነልብሶም ኣሎና፣ ድሕሪ ኢሎም፣ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ጸሎት ሃይማኖት ምስ ደገሙ ከኣ ማዕተብ ሊቀጳጳስ ኣልበስዎም።

ቀጺሎም ወኪል ቅድስቲ መንበር ኣብ ኤርትራ ሥርዓት ልብሲ ሊቀጳጳስ ምስ ፈጸሙ ኣቡነ ቫን መገን ሰላምታን ቡራኬን ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ንምእመናን ድሕሪ ኣብጺሖም፣ ሎሚ ንልዕለ ኤጳርቅና ኣሥመራን ንመላእ ቤተክርስትያንን መዓልቲ ክብርን ውዳሴን እያ። ኣብ ዝሓለፈ 29 ሰነ 2015 ቅዱስ ኣቦና ንብፁዕ ሊቀጳጳስ እዚ ማዕተብ ክህብዎም ከሎዉ፣ ሊቀጳጳስ ናይቲ ጓሳ ሕዝቢ ዝኾነ ክርስቶስ ወኪል ምዃኑ፣ እቲ ፓሊዩም ከኣ ምልክት ሓድነትን ኀብረትን ከምዝኾነ፣ ሊቀጳጳስ ድማ ጽኑዕ፣ ኣማንን፣ ጸላይን ኪኸውን፣ ነተን ኣብ ትሕቲኦም ዘሎዉ መጓሰ ምእመናን ድማ ናጻ ከውጽኦም መሃሪ፣ መኻሪ፣ ገሳጺ ኪኾኑ ከምዘሎዎም ተላቢዮም። ኣስዒቦም ከኣ ቤተክርስትያን ሎሚ ብሕይወት ዝምስክሩ ድኣ እምበር ስብከት ኣይኮነትን ትደሊ ዘላ። እዚ ህያብ እዚ ንዓኹም ንሊቀጳጳስ ጥራሕ ዘይኮነ፣ ኣብ ኤርትራ ንእትርከብ መላእ ቤተክርስትያን እዩ። ኣብ ኤርትራ እትርከብ ቤተክርስትያን ኣብ ዝኾነ እዋን ወንጌል ካብ ምብሳር ዓዲ ኣይዋዓለትን። እቲ ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ንቅዱስ ጴጥሮስ ተፍቅረኒ ዲኻ?¡ ቢሉ ምስ ሓተቶ ጐይታይ ኣነ ከም ዘፍቅረካ ንስኻ ትፈልጥ ኢኻ¡ ዝበሎ ሎሚ ናትና ምላሽ ኪኸውን ኣሎዎ ኢሎም።

ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ ቫን መገን ቃሎም ምስ ኣስምዑ ድማ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ እዚ ዚስዕብ ስብከት ኣመሓላለፉ። በስመ ኣብ ወወልድ ወ መንፈስ ቅዱስ ኣሃዱ ኣምላክ ኣሜን። ብፁኣን ጳጳሳት፣ ክቡራን ካህናት፣ ውፉያት፣ ምእመናን ኩሉኻትኩም ካብ ርሑቕን ቀረባን ዝመጻእኩም፣ እንቋዕ እግዚኣብሔር ብደሓን ሰላም ገጽ ንገጽ ኣረኣአየና። ንስሙ ክንውድስን ክንቅድስን ዘብቅዓና ክብሩ ይስፋሕ፣ መንግስቱ ይባረኽ። ከምቲ ኣብ መጀመርያ ቅዳሴ ብፁዕ ሊቀ ጳጳስ ኣቡነ መገን ዝበልዎ ዝሓለፈ ሰኑይ ብኣቆጻጽራ ፈረንጂ 29 ሰነ ኣብ መንበረ ጴጥሮስ፣ እቲ መቓብሩ ዘለዎ ቤተክርስትያን ቅዱስ ጴጥሮስ፣ እቶም ሎምዘመን ሊቀጵጵስና ዝተሰየምና 46 ካብ ሙሉእ ዓለም መጺእና ምስ ብፁዕ ወቅዱስ ርእሰሊቃነ ጳጳሳት መስዋዕተ ቅዳሴ፣ መስዋዕተ ምስጋና፣ ኣቕሪብና። ኣብኡ እዚ ትርእይዎ ማዕተብ ወይ ምልክት ናይ ሊቀ ጵጵስና ባሪኾም፣ ደሓር ግን እንደገና ዓሺጎም ንዓድና ሒዝናዮ ኪንምለስ እሞ ነቶም ወኪል ርእሰሊቃነ ጳጳሳት ከነረክቦም ነጊሮምና። ትማሊ ከኣ እዞም ክቡር ጋሻና ምስ መጹ ኣረኪብናዮም። እዚ ንመጀምርያ ግዜ እዩ ዝግበር ዘሎ፣ ካልእ ግዜ 29 ሰነ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ቅዳሴ ምስ ቀደሱ፣ ነቶም ሊቃነ ጳጳሳት ባዕሎም የልብስዎም ነይሮም። ካብ ሎሚ ንደሓር ግን ኣብ ቅድሚ ሕዝቦም እንተተፈጸመ ይሓይሽ፣ ትርጉም ዘለዎ ኣገባብ ኪኸውን ኢሎም ወሲኖም። በዚ ምኽንያት እዚœኸኣ ሎሚ ከምቲ ዝረኣናዮ ኣብ መጀመርያ ናይ ቅዳሴ እቲ ስነ-ስርዓት ተፈጺሙ። እዚ ምልክት እዩ፣ እንታይ ኮን ይኸውን? ከመይ ኮን ይመስል ይኸውን? ኢልና ኩሉና ካባይ ጀሚርካ ንሓትት፣ ክትርእዮ ንእሽተይ ነገርœዩ፤ ግን ዓብይ ምልክትœዩ። ንሎሚ ዝመረጽናዮ ንባባት ከኣ ምስኡ ዝኸይድ፤ ናቱ ትርጉም ዝህበናœዩ። እቲ ሰለስተ ንባብ እቲ ሰኑይ ኣብ ቅዱስ ጴጥሮስ ዝተነበበ ንባባትœዩ፣ ቀዳማይ ንባብ፣ ካብ ካልኣይ መልእኽቲ ጳውሎስ ናብ ጢሞቴዎስ እዩ፣ እቲ ካልኣይ ንባብ እውን ዝሰማዕናዮ ካብ ግብረሓዋርያት ምዕ. ሰለስተ፤ወንጌል ማቴዎስ ምዕ. ዓሰርተው ሽዱሽተ፤ እታ ሕጂ ኣብዚ ዝወሰኽናያ ቀዳማይ ጴጥሮስ ካልኣይቲ ምዕራፍœያ። ናይዚ ንባባት መልእኽቲ ድማ ባዕሎም ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ብሓቂ ጽቡቕ ገይሮም ኣማሓላሊፎምልና። ሽዑ ኣብቲ ቅዱስ ጴጥሮስ ነቲ ስብከቶም እናሰማዕኩ ክሓስብ ከለኹ፤ እዚ ንዓይ ጥራሕ ዘይኮነ ንመላእ ቤተክርስትያንና ዝመሓላለፍ መልእኽቲœዩ ዝብል ስምዒት ስለ ዝሓደረኒ፤ ሎሚ ዘካፍለኩም እቲ ባዕሎም ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዝሰበኽዎ ስብከት መሰረት ብምግባርœዩ። መድኃኒና ኀይታና

ኢየሱስ ክርስቶስ ድሕሪ ሞቱን ትንሣኤኡን እቶም ውሑዳት ተኸተልቱ ፈራሃትን ተጠራጠትን ዝነበሩ ህያብ መንፈስ ቅዱስ ልኢኹ ኣበርትዕዎም ተባዓት መሰኻኽር ክኾኑ ኣኽኢልዎም። ብሓቂ ከኣ ቅዱስ ጴጥሮስ ምስ ኩሎም ብጾቱ ብዛዕባ ክርስቶስ ክሰብኽ ጀመረ፣ ኣብቲ ግብረሓዋርያት ምዕ. ሰለስተ፥ ጴጥሮስ ብስብከቱ፤ ብምስክርነቱ ምኽንያት ከም ዝተኣስረœዩ ዘዘንቱ፣ ተኣሲሩ እንከሎ እቶም ኣሕዋቱœኸ እንታይ ይገብሩ ነይሮም እንተበልና፤ ንሳቶም ከኣ ምሉእ መዓልቲ፤ ምሉእ ለይቲ ኣብ ጸሎት ተጸሚዶም። እግዚኣብሔር ነቲ መራሒኦም ምእንቲ ነጻ ከውጽኦ፤ እግዚኣብሔር ምእንቲ ከይፍለዮ፤ ምእንቲ ከይክሕድ፤ ምእንቲ ከይጠራጠር እግዚኣብሔር ሓይሊ ክህቦ እታ ማሕበር ኣመንቲ ኣብ ጸሎት ተጸሚዳ ትውዕል ትሓድር ከምዝነበረት ይገልጸልና። ብሓቂ ከኣ ጸሎቶም ተሰሚዑ እግዚኣብሔር መልኣኹ ልኢኹ ንጴጥሮስ ካብቲ ቤት ማእሰርቲ ናጻ፤ሓራ የውጽኦœሞ እንደገና ታሕጓስ ኮይኑ ንእግዚኣብሔር ሓቢሮም የመስግኑ። ኣብቲ ቅዱስ ጳውሎስ ናብ ጢሞቴዎስ ዝጸሓፎ መልእኽቲ *ናይ ብሓቂ ንስኻ ናይ ምምሃር፤ ናይ ምምራሕ፤ ናይ ምግሳጽ እውን ሓላፍነት ተዋሂቡካ ኣሎ፤ ሓላፍነትካ እንታይ ምዃኑ ፍለጥ፤ እግዚኣብሔር ክሕግዝካœዩ¡* እናበለ የተባብዖ (ጢሞቴዎስ መራሒ ናይ ሓንቲ ቤተክርስትያን እዩ ዝነበረ)፣ ቅዱስ ጴጥሮስ ኣብœቲ መልእኽቱ ከምዝሰማዕናዮœውን፤ *ነቶም መራሕቲ ቤተክርስትያን ክትመርሑ ከለኹም እዚ ሓላፍነትኩም ንœኣገልግሎትœዩ ተዋሂቡኩም። ስለዚ ነቲ ሕዝብኹም ብትሕትናን ብቕንዕናን ምርሕዎ፤ ኣማሓድርዎ እምበር ኀይቶት ኣይትኹኑሉ¡* እናበለ ይምዕዶም።

> **ብምጽላይ ጸሎት ምሃር፣**
> **ብምእማን እምነት ኣመሓላልፍ፣**
> **ብግብርኻ ምስክርነት ሃብ።**

ወንጌል መድኃኒና ኀይታና ኢየሱስ ክርስቶስ ሓደ መዓልቲ ኣብ ቂሳርያ ዘፍሊጶስ ዘበሃል ዓዲ ከሎ *ሕዝቢ መን ይብለኒ¡* ኢሉ ንሓዋርያቱ ነቶም ተኸተልቱ ይሓቶም፤ንሳቶም ከኣ *ገሊኦም ዮሓንስ መጥምቕ፤ ገሊኦም ኤልያስ፤ ገሊኦም ኤርምያስ ወይ ሓደ ካብ ነብያትœዩ ይብሉኻ፣¡* ንሱ ከኣ *ንስኻትኩምœከ ብሓቂ ትፈልጡኒ ዲኹም፤ መንœዩ ትብሉኒ?¡* ኢሉ ይሓቶምœሞ ጴጥሮስ ቀልጢፉ *ንስኻ ክርስቶስ ወዲ ኣምላኽ ኢኻ¡* ይብሎ፣ ኢየሱስ ከኣ ***እዚ ሰብ ኣይኮነን ገሊጹልካ እግዚኣብሔር እዩ ገሊጹልካ ስለዚ ንስኻ ጴጥሮስ ኢኻ፥ ከውሒ ኢኻ፥ ኣብ ልዕሊ እዚኣ ከውሒ እዚኣ ከኣ ንቤተክርስትያነይ ክሓንጻœየ**œ¡* ይብል፣ ሓይልታት ናይ ጸልማት ኣይከሸንፍዋንœዮም፤ ማዕበል ክመጽእœዩ፤ፈተና ክመጽእœዩ፤ ከናውጻ እዩ ግን ኣይከሸንፍዋንœዮም ከመይ ኣነ ስለዘለኹ፤ መንፈስ ቅዱስ ስለዘሎ፤ እዛ ቤተክርስትያን እዚኣ ኣባኻ ኣብ ልዕሌኻ ዝምስርታ ዘለኹ ዘሸንፋ ሓይሊ ክፍኣት፤ ዘሸንፋ ሓይሊ ጸልማት ኣይክህሉንœዩ እናበለ የተባብዖም፣ ነዚ ኩሉ ንባባት ጽሙቕ ኣቢሎም ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ከምቲ ሓይሊœዩ፤ ጸሎት ዋል እዩ፤ ጸሎት ናይብሓቂ ምስ እዚግኣብሔር ዘራኽበና፤ ዘይየቋርጽ ሰንሰለትœዩ፣ ስለዚ ንኣይ ጥራሕዘይኮነስ ንኹልና

ሓዋርያዊ መገሻ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ንቫቲካን

ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ነቲ ድሕሪ ሰለስተ ወርሒ መዝነት ሊቀጳጳስ ምቕባል፣ ካብ ር.ሊ.ጳ ኣባ ፍራንቸስኮ ሮማ ዝወሃብ ፍሉይ ምልክት ሊቀጳጳስ ፓሊዩም¡ (ማዕተብ) ንምቕባል ከምኡœውን ካልእ ሓዋርያዊ ስርሓት ንምስላጥ ብ13 ሰነ ንሮማ ገይሾም ብ2 ሓምለ ከኣ ናብ ሃገሮም ብድሓነ ሰላም ተመሊሶም።

ብፁዕ ሊቀጳጳስ መደባት መገሻኦም ብ15 ሰነ ኣብ ሮማ ዝተኻየደ ኣኼባ ናይ ሮኣኮ(ROACO) ዝተሰምየ ኀብረት ንናይ ምሥራቕ ኣብያተ ክርስትያን ዝሕግዝ ማሕበር ኢዮም ፈሊሞምዎ። ንጽባሒቱ ከኣ ምስ ቅዱስ ኣቦና ር.ሊ.ጳ ኣባ ፍራንቸስኮስ ተራኺቦም፣ ሰላምታኦምን ቡራኬኦምን ተቐቢሎም፣ ናይ ሓባር ስእሊœውን ወሲዶም።

በዚ ዕለት ሓላፊ ናይታ ንምሥራቃውያን ኣብያተክርስትያን እትሓሊ ክፍሊ ቅ.መንበር ካርዲናል ለዮኣናርዶ ሳንድሪ ዝመርሕዎ ኣሕሉቕን ተመሃሮን ›ኮለጅ ኢትዮፒኮ¡ ዝተሳተፍዎ ምእንቲ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝተወፈየ መስዋዕተ ቅዳሴ ኣብ ቤትጸሎት ቅ.እስጢፋኖስ ዓሪጉ። እቲ መሰዋዕተ ቅዳሴ ብሥርዓተ ላቲን እኳ እንተነበረ ካህናትን ተማሃሮን ግና ኣብ ሞንጎ ዜማ ግእዝ እናሓወሱ ዝያዳ ኣድሚቆምዎ ኢዮም። ኣብዚ ዕለት ብዛዕባ ኢትዮጵያ ብካርዲናል ሱራፌል ደመረው፣ ብዛዕባ ቤተክርስትያን ኤርትራ ከኣ ብሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ብቃልን ብጽሑፍን መግለጺ ተዋሂቡ። እቲ መደብ ኣኼባ ቀጺሉ ተሳተፍቲ ብዛዕባ ኣብ ዒራቕን ሶርያን እትርከብ ቤተክርስትያን ከምኡœውን ድሕሪœቲ ኣብ ኮለጅ ›ኣርመንዮœ ዝተገብረ ናይ ምሳሕ መደብ ብዛዕባ ቤተክርስቲያን ኣርመኒያ ኣስተምህሮን ዘተን ሓበሬታን ዝርርብን ተኻይዱ።

ሮቡዕ 17 ሰነ ናይ ፍርቂ መዓልቲ ብኣተሓባበሪ ኮምሽን ዝተመርሐ ኣኼባ ብዛዕባ ኣብ ቅ.ሃገር እትርከብ ቤተክርስትያን ናይ እስራኤል፣ ጆርዳን፣ ፍልስጤም ተዘትዩ። ኣብዚ ኣኼባታት ይኹን መስዋዕተ ቅዳሴ ካርዲናል ሳንድሪ ብዛዕባ ምሥራቃውያን ኣብያተ ክርስቲያን ሓፈሻዊ መግለጺን መብርህን ሂቦም። ሕቶን መልስንœውን ኣካል እቲ መደብ ኢዩ ነይሩ።

ብፁዕ ሊቀጳጳስ ሓሙስን ዓርብን ኣብ ኮምቦንን ኮለጅን ዝነበሮም ጉዳያት ድሕሪ ኣሰላሲሎም ዓርቢ፣ ቀዳም ሰንበትን ናብ ሰሜን ዓዲጥልያን በርጋሞ፣ ሚላኖ፣ ቨሮና በጺሖም። ሰንበት ኣብ በርጋሞ ንዝርከቡ ሕዝብና ቀዲሶምሎም።

ኣብ ዕለት ቅ.ያዕቆብ 25 ሰነ ከኣ ቆሞስ ናይቲ ከባቢ ኣባ ሙሴ ዘርኣይ ብዝገበሩሎም ዕድመ ናብ ዙሪክ-ስዊዘርላንድ ብምኻድ ኣብ ከተማ ›ኣርወœ ቀዳም ቅ.ቀ ምስ ጳጳስ እቲ ሰበኻ ኣቡነ ፊሊክስ ተራኪቦም እንኪዝትዩ፣ ድሕሪ ቀትሪ ከኣ ዓመታዊ ሱባኤ ክገብሩ ካብ ኩለን ከተማታት ዝመጹ 200 ዝኾኑ መንእሰያት ዝተሳተፍዎ ውድድር ሓፈሻዊ ፍልጠትን መዛሙርን ተሳቲፎም። ንጽባሒቱ ሰንበት 28 ሰነ ካብ መላእ ስዊዝ ንዝመጹ ዓበይትን ናእሽቱን ምእመናን ኣብ ዘዕረጉዎ መስዋዕተ ቅዳሴ ሓሙሽተ ሕጻናት ኣጠሚቆም። ኣብ ስብከት ከኣ ብዛዕባ እምነት፣ ጸሎት ጥምቀት ኣተኩሮም፤ ንኩሉ መሠረት እምነትœያ። ኣብ ጥምቀት ከኣ ነዛ እምነት እዚኣ ንምንባር ንሰይጣን ክሒድና ንኣምላኽ እምነትናን ተኣዚዞናን ንገልጽ። እምነትና ግን ወትሩ ክንኩስኩሶ ይግባእ፣ ዘይኣምን ኣይጽልንœዩ፣ ዘይኣምን ግብረ ሠናይ ኣይገብርን ኢዩ። ብፍላይ ኣብዚ ዘለናዮ ዘመንን ቦታን ገንዘብ ዝምለኽሉ፣ እምነት ዝጠፍኣሉ ግዜ እምነትኩም ኣደልድሉ፣ ጸሎት ኣዘውትሩ፣ ንሓድሕድኩም ተሓጋገዙ፣ ኣብ ሰናይ ግብሪ ተጸመዱ ብፍቕሪ ሓድሕድ ንበሩ ብምባል ኣባታዊ ቃሎም ኣስሚዖምዎም። ንምሸቱ ከኣ ንሮማ ተመሊሶም።

ሰኑይ 29 ሰነ በዓለ ቅዱስ ጴጥሮስ ወ ጳውሎስ እታ ምስ ካብ መላእ ዓለም ዝመጹ ብጾቶም 46 ሓደስቲ ሊቀጳጳሳት እቲ ምልክት ሓድነትን ጉስነትን ዝኾነ ›ፓልዩምœ (ማዕተብ) ካብ ር.ሊ.ጳ ዝቐበሉላ ታሪኻዊት ዕለትœያ ዝነበረት። ኣብቲ ብዙሓት ካርዲናላትን፣ ሊቀጳጳሳትን፣ ጳጳሳትን ካህናትን ምእመናንን ዝተኻፈልዎ ሥርዓት ምርካብ ›ፓሊዩምœ፣ እቶም ነዚ ሓዲስ መዝነት ዝተቐበሉ ሊቀጳጳሳት ጸሎት ሃይማኖትን ቃለ-ማሕላን ምስ ፈጸሙ፣ ር.ሊ.ጳ ነቲ ›ፓልዩምœ ብጸሎት ባሪኾም ኣብ ዓዶም ብወግዒ ክለብስዎ ኣብ ኢዶም ሂቦምዎም። ኣብ ስብከቶም ከኣ እዚ ዝወሃበኩም ዘሎ ምልክት ናይቲ ምስ ክርስቶስን ቤተክርስትያንን ኣብ መላእ ዓለም ዝርከቡ ኣኀዋትኩም ዘሎ ሕብረትን ጉስነትን ዝገልጽ ኢዩ። ምእንቲœዚ ከኣ

ፈተውቲ ጸሎት ኩኑ፣ ብግዜ ስደትን ራህዋን ከኣ ወንጌል ብትብዓት ስበኹ ቢሎምዎም። (ምሉእ ትርጉም ትሕዝቶ ስብከቶም ኣብ ዝመጽእ ብሥራት ክነቕርቦ ኢና)። ኣብዚ ታሪኻዊ ዕለት ካብ ኤርትራውያን ቤተክህነትን ደናግልን ምእመናንን ሓበሻœውን ሓያሎ ተሳቲፎም ነይሮም። በዚ ምኽንያትœውን ›ኮለጅ ኢትዮፒኮœ ናይ ምሳሕ እንግዶት ኣሰናድዩ ነይሩ።

ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣብ ልዕሊœዚ ከቢድ መዝነት በታ ንሥራቃውያን ኣብያተክርስቲያን እትሓሊ ቤ/ጽ ቅድስቲ መንበር ኣባላ ኪኾኑ ኣብቲ ውሳኔታት ዝህብን ንር.ሊ.ጳ ዘመኽርን ሓጋጊ ኣካል ዝገብሮ ኣኼባታትን መደባትን ከዋስኡ ሰምያቶም ኣላ።

ድሕሪœዚ ቤተክርስትያን ኤርትራ ዝተሰመየትሉ፣ ምስ ቅድስቲ መንበር ከኣ ብቀጥታ እትራኽበሉ ዓቢ ታሪኻዊ ፍጻሜ፣ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ናብ ሃገሮም ንምምላስ ናብ ምቕርራብœዮም ኣድሂቦም፣ ዕላማ መገሽኦም ፈጺሞም ከኣ ብ 2 ሓምለ ብድሓነ ሰላም ንሃገሮም ተመሊሶም። ሥርዓተ ምልባስ ›ፓልዩምœ ከኣ ብ05 ሓምለ 2015 ኣብ ርእሰ ኣድባራት ኪዳነ ምሕረት ብጽቡቕ ኣገባብ ተፈጺሙ።

ሌላ (መመረቕታ) ሓዳስ መጽሓፍ

ምስ ቅዱስ ወንጌል ምልላይ¡ብዝብል ኣርእስቲ ዝተዳለወት፣ ንብሕታዊ መጽናዕትን ኣስተንትኖን ቅ.መጽሓፍ ዓብይ ኣበርክቶ ዘለዋ፣ ምስ ኣርባዕተ ወንጌላውያንን ትሕዝቶኣምን እተላሊ፣ ንዝስፍሐ ርድኢትን ፍቕርን ወንጌል መድኃኒና ኀይታና ኢየሱስ ክርስቶስ እትሕግዝ፣ ብኣባ እስጢፋኖስ ሕላፉ ዘማህበረ ኮምቦኒ ዝተጻሕፈት፣ ሓሙሽተ ምዕራፋትን 290 ገጻትን ዘለዋ ሓዳስ መጽሓፍ ብዝሓለፈ 04 ሓምለ 2015 ዓ.ም ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያም ዘመንበረ ኣሥመራ፣ ኣሕሉቕ ማሕበራት፣ ቆሞሳት፣ ሓያሎ ካህናት ደናግልን ተመሃርትን ምእመናንን ኣብ ዝተረኽብሉ ኣብ ኣዳራሽ ርእሰ ኣድባራት ኪዳነ ምሕረት ኣሥመራ ተመሪቓ፣፣

ነቲ ናይ ምረቓ ሥነ-ስርዓት ብፁዕ ሊቀጳጳስ ብጸሎት ምስ ከፈትዎ፣ ሓለቃ ማሕበር ካህናት ኮምቦኒ ኣባ ተስፋማርያም ገብረክርስቶስ ኣብ ዘስምዕዎ መኽፈቲ ቃል፣ ኣሰር ቀዳሞት ኣቦታት ኮምቦናውያን ካህናት ተኸቲሎም፣ ኣብ ንኡስ ዕድመኦም፣ ቅድሚ ሎሚ ብዛዕባ ጸዋዕታዊ ሰነ -መዕበያ ውፉይ ሕይወት፣ ሕጂ ከኣ ምስ ወንጌል ምልላይ ዝብል ጠቓሚ መጻሕፍቲ ብምስንዳዎም ንኣባ እስጢፋኖስ ኣመስጊኖም፤ እቲ ስራሕ ሰነ-ጽሑፍ ክቕጽልዎ ከኣ ኣተባቢዖም፣፣ ነዚ መጽሓፍ ኣብ ምስንዳው ብዝተፈላለየ መንገዲ ዝሓገዙ ብፍላይ ከኣ ሕውነታዊ ሓገዝን ምትብባዕን ንዝገበሩሎም ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ተስፋማርያምœውን ኣመስጊኖም፣፣ ሲዒቡ ከኣ ብኣባ ዘርኣያዕቆብ ዑ/ሚካኤል (ካፑቺኒ) ዝተመርሐ ጸሎት ዘሰርክ ተገይሩ (በጺሑ)፣፣

ቀጺሎም ንጥቕሚ እታ መጽሓፍ ኣመልኪቶም ኣብ ዘቕረብዎ መግለጺ ብፁዕ ሊቀጳጳስ ኣቡነ መንግሥተኣብ ንደራሲ ብዓቢይ ተጸምዶ ዝቐረብዎ ስራሕ ኣመስጊኖም፣፣ ከምዚ ዝበለ መጽሓፍ ተጸሓፉ ተቐሪቡ ኣሎ፣ ካልእœውን ኣብዚ ዓሰርተ ዓመት ብፍላይ ብዙሕ መጻሓፍቲ ተሓቲሙ ኣሎ፣ ግን ይንበብዶ? መጽሓፍ ክቡር ንብረት እዩ፣ ክንጥቀመሉ ይግባእ፣፣ ቀዳማይ ክንገብሮ ዝግባእ ምምሕያሽ ከኣ ባህሊ ምንባብ ምምዕባል ኢዩ፣፣ ነዚ ከኣ ድሌት የድልየና፣፣ ካልኣይ ተጸምዶ፣ ሳልሳይ ናይ ንባብ ፍሉይ ግዜን ቦታን ምውሳን፣ ራብዓይ ከኣ ቀጻልነት፣ ማለት ኣስፊልካ ጠጠው ዘይምባል፣ ምሉእ ትሕዝቶኡ ንምሓዝ ጀሚርካ ምውዳእ የድሊ ክብሉ ሚዒዶም፣፣

ተኸቲሎም ደራሲ ኣባ እስጢፋኖስ ሕላፉ ንዕላማን ትሕዝቶን እዛ መጽሓፍ እንከብርሁ፣ዕላማ እዛ መጽሓፍ እቲ ዕላማ ወንጌል ብርእሱ ማለት ሰባት ኢየሱስ እቲ ክርስቶስ ወልደ እግዚኣብሔር ከምዝኾነ ምእንቲ ክኣምኑ፣ ኣሚኖምœውን ብስሙ ሕይወት ምእንቲ ክረኽቡ ተጻሕፈ¡ (ዮሓ፣20፣31) ዝብሎ ኢዩ፣፣ ወንጌል ከኣ ናይ ኀይታናን መድኃኒናን ኢየሱስ ክርስቶስ ሕይወት ዝገልጽ ኮይኑ፣ እግዚኣብሔር ነቶም ጠፊኦም ዝነበሩ ደቂ ኣዳም ናብ ድኅነት ዝመልሰሉ መንገዲ ብኢየሱስ ክርስቶስ ከምዝኸውን ዘዳለዎ መደብ ኣነጺሩ ዘርኢ፣ሓባሪ መንገዲ ሕይወትን ጥዑም ወረን ኢዩ፣፣ ናብ ኩሉ ሰብ ኪመሓላለፍ ዘለዎ ናይ ድኅነት መልእኽቲ ኢዩ፣፣ ወንጌል ኣብ ኣገባብ ኣጸሓሕፉኡን ኣገላልጻ ሓሳቡን ፍሉይነት ከምዘለዎ ርዱእ ኮይኑ፣እንተኾነ ንሓደ ዕላማ ኣተኩሩ ዝተጻሕፈ ስለዝኾነ ሐደ ኢዩ፣፣ ንሱ ከኣ ኢየሱስ ክርስቶስ ኢዩ ኢሎም፣፣ ንዝርዝራዊ ትሕቶኡን ኣቀራርባኡœውን ኣመልኪቶም ከኣ ክቡር ጸሓፊ ኣባ እስጢፋኖስ ኣብ ቀዳማይ ምዕራፍ ብዛዕባ ወንጌል ትርጉሙን ትሕዝቶኡን ነፍስወከፍ ምዕራፍ ክልተ ክፋል ማለት ሓፈሻዊ ሓበሬታ ወንጌል ማርቆስ/ማቴዎስ/ሉቃስ/ዮሓንስ መን ጸሓፎ? ንመን?መኣስ? ኣበይ?ስለምታይ? በየናይ ቓንቓ ተጻሕፈ?፣ ምስ ካልኦት ወንጌላውያን ዝጸሓፍዎ እንታይ ተመሳሳልነትን ፍልልይን ኣለዎ? ዓይነት ኣጸሓሕፉኡን ኣሰራርዓውን ወዘተ ንዝብሉ ሕቶታት መልሲ ከምዝህብ፣ ከምኡœውን ብዛዕባ ነፍስወከፍ ወንጌል ዝህቦ ዝርዝር መንፈሳዊ መልእኽቲ ብሰፊሑ ተንቲኖም፣፣

ግምገማ እዛ መጽሓፍ ከኣ ካብ ቤተክህነት ብኣባ የማነ ሃይሉ ማኀበር ን.ኣኃው ካፑቺኒ፣ ካብ ምእመናን ከኣ ብኣቶ ሰሎሞን

ትንቢታዊ መልእኽትን ብድሆታትን ውፉያት ጊዜና

(ብ ኣባ ክፍለኢየሱስ ገ/ሥላሴ
ማኅበር ንኡሳን ኣኃው ካፑቺኒ)

መእተዊ

ኣብ ዓለም ንኽወድቕ ዝሕግዙኒ ብዙኃት ኣዕሩኽ ነይሮምኒ። እንተ ካብ ዝወደቕኩዎ ክትንስእ ዚድግፉ ግን ዳርጋ ወላ ሓደ ኣይነበረንን። ኵሉሳዕ ዝገርመኒ ነገር እንተ ደኣ ኣልዩ ከኣ፣ ወዲቕ ዘይምትራፈይ ኢዩ። ንኣምላኽ ስለœቲ ዝገበረለይ ምሕረት ወትሩ እየ ዘመስግኖ። ንሱ ጥራይœዩ ከልዕለኒ ኢዱ ዝዝርግሓለይ። ስሙ ንዘልዓለም ዝተመስገነ ይኹን (ቅ. ተሬዛ በዓልቲ ኣቪላ)። በዛ ጸሎተይን ጸሎት ኵላትና ውፉያትን ክትከውን ዝብህጋ ጸሎት እዛ ዓባይ ቅድስቲ፣ ንሓሳበይ ክጅምር ደስ እብለኒ።

ስምኦን ስምኦን፡ እንሆ፡ ሰይጣን ከም ስርናይ ኪሐሕየኩም ተመነየ። ኣነ ግና፡ እምነትካ ምእንቲ ከይትጠፍእ፡ ምእንታኻ ለመንኩ። ንስኻ ድማ ምስ ተመለስካ፡ ነሕዋትካ ኣጸናንዓዮም (ሉቃ 22፣31)።

ኣቦና ር.ሊ.ጳ. ፍራንቸስኮ፣ እቲ መበል 50 ዓመት ዝዝከር ዘሎ፣ ኣብ 6ይ ምዕራፉ ንውፍያት ኣመልኪቱ ኣስፊሑ ዝዛረብ፣ ብርሃን ኣሕዛብን ፍጽምቲ ፍቕርን፣ ጽሑፍ 2ይ ጉባኤ ቫቲካን፣ ምኽንያት ገይሮም ዓመት ውፉያት¡ (30 ሕዳር 2015 £ 2 ለካቲት 2016) ኣወጁልና። ነዚœውን ንሶም ብሓደ ንወፈያና ብሓኀስ ምእንቲ ክነሰንዮ ተሓጐሱ ተሓጐሱ¡ ዚብል ሓይሊ ሓሳብ ዘሎዎ መልእኽቲ ኣሰነይዎ። ዓመትና እምበኣር፣

- ዓመት ምስጋና
- ዓመት ሕዳሴ
- ዓመት ንስሓ
- ዓመት ሕሉፍን መጻእን ገምጋም ሕይወትና ነካይደሉ ኢዩ።

ብ11 ግንቦት 2015፣ ኣቡናት ሞዛሚቢክ ምስ ር.ሊ.ጳ. ፍራንቸስኮ ተራኺቡ። ንሶም ከኣ ተቐቢሎም፣ ኣብœዚ ዓመት ውፍያትœዚ፣ ኣብ ሃገሮም ንዘሎዉ ውፉያት፣ ምስጋናኦም ናብ ኣምላኽ ከዕርጉ ከተሓሳስብዎም ኣመልኪቱሎም። ምኽንያቱ ኣምላኽ ብትዕድልቲ ዝተፈላለየ ህያባቱ፣ ካብቲ ዝተፈላለየ ቦታ ኣገልግሎቶምን መካናተ መንበሪኦምን ምስክርነቶም ንኽህቡ ስለዘኽኣሎም። ፈልየ ከኣ ነቶም ኣብ ዓድኹም ዘሎዉ ጀጋኑን ተብዓትን፣ ውፉያት ከም ሓካይም፤ ነርሳት፤ መማህራን ዝተፈላለየ ስነ ፍልጠት፣ መማህራን ትምህርተ ክርስቶስን ጓሶት ነፍሳት ናእዳይን ምስጋናይን ክገልጸሎም ደስ እብለኒ¡ በሉ። እምበኣር ንሕናœውን ኣብœዚ ሰልፊœዚ ኣቲና ንዓመትና ክነሕልፎ ኢና ተዓዲምና። ድሕሪ ምስጋና ከኣ እዚ ዓመትœዚ ዓመት ሕዳሴን ለውጥን ውልቃውን ሓባራውን ኣነባብራ ወፈያናœውን ኢዩ። ብኻልእ ኣበሃህላ፣ ንኹሉ ዝኣረገን ዝሞተን መዳይ ኣከያይዳ ወፈያ ሕይወትና ኣተንሲእና ሕይወት ንዘርኣሉ ዓመትœዩ። *ንሱ ኸኣ፡ ኣታ ወዲ ሰብ፡ እዚ ኣዕጽምቲ እዝስ ሕያውœዶ ኪኾውን እዩ? በለኒ። ኣነ ድማ፡ ዎ እግዚኣብሔር ኣምላኽ፡ ንስኻ ትፈልጥ፡ ኢለ መለስኩ። ንሱ ከኣ፡ … ኣነ ትንፋስ ከእትወልኩም እየ፡ ንስኻትኩም ከኣ ሕያዋን ክትኮኑ ኢኹም በለ* (ሕዝ 37፣ 3-6)።

ተወሳኺœውን እዚ ዓመት'ዚ ንተሪፉ ዘሎ መዋዕልና፣ ንወፈያና ብትኣማንነትን ብተወፋይነትን ምእንቲ ክንነብሮ ምስ ኣምላኽና መብጽዓና ነሔድሰሉ ዓመት ኢዩ።

ሎሚ ቍጽሪ እቶም ኣብ ሓዋርያዊ ስራሕ ተዋፊሮም ዝርከቡ ውፉያት ልዕሊ 1 ሚልዮንœዩ። ካብኦም 72.5% ደቂንስትዮ፣ 27.5% ከኣ ደቂ ተባዕትዮ እዮም። እዚኣቶም ናይቶም ድኹማት ኣባላቶም ኣወጊንካ፣ ብሓፈሻ ብብዙኃት ዝዕዘብዎም፣ ብፍላይ ከኣ ብኣመንቲ እምነት ክርስትና፣ ነዛ ዓለምና መባኹዕትን፣ ከምቶም ኣብ ሰማይ ደሚቖም ብርሃኖም ዚህቡ ከዋኽብቲ መሲሎም፣ ደሚቖም ንኻልኦት ኀደና መንግስቲ ኣምላኽ ዚሕብሩ ሰባት ምኻኖም ዝምስከረሎም ኢዩ።

ቅ. ዮሓንስ ኣብ ራኢኡ (14፣1-7)

እንሆ ድማ ስሙን ስም ኣቦኡን ኣብ ግምባሮም እተጻሕፎም ሚእትን ኣርብዓን ኣርባዕተን ሽሕ ርኤኹ። ኣብ ቅድሚ እቲ ዝፋንን ኣብ ቅድሚ እቶም ኣርባዕተ እንስሳን ኣብ ቅድሚ እቶም ሽማግሌታትን ሓድሽ መዝሙር ዘመሩ። ነዚ መዝሙር እዚውን፡ ብዘይ እቶም ካብ ምድሪ እተዐደጉ ሚእትን ኣርብዓን ኣርባዕተን ሽሕ፡ ንሓደ እኳ ኺመሀሮ ኣይከኣሎን። እዚኣቶም ደናግል ስለዝኾኑ ምስ ኣንስቲ ኣይረኸሱን። ንሳቶም ነቲ ገንሸል ናብ ዚኸዶ ዘበለ ዚስዕብዎ እዮም። ንሳቶም ንኣምላኽን ነቲ ገንሸልን በዅራት ኪኾኑ፡ ካብ ደቂ ኣዳም እተዐደጉ እዮም። ኣብ ኣፎም ሓሶት ኣይተረኽበን እሞ ሕፍቲ ዜይብሎም እዮም። ብብርቱዕ ድምጺ ኸኣ፡ እታ ዚፈርደላ ጊዜ በጺሓ እያ እሞ፡ ንኣምላኽ ፍርህዎ ኽብሪውን ሀብዎ፡ ነቲ ሰማይን ምድርን ባሕርን ዓይኒ ማያትን ዝገበረ ስገዱሉ¡ ይብል። እዚ ትሕዝቶœዚ ካብ ንውፉያት ምምልካት ሓሊፉ፣ ነየኖት ክፍሊ ደቂ ሰባት የመልክት ኢልና ክንሓስብ ንኽእል?!

ኣብ'ዚ መደብ ትምህርትና ክንምልከቶ ተደልዩ ዘሎ ኣርእስቲ ትንቢታዊ መልእኽትን ብድሆታትን ውፉያት ጊዜና¡ ዚብል'ዩ። ነዚ ንምድህሳስ ከኣ፣

ውፉያት እንታዎት እዮም?
ነቢያዊ ተልእኾ ውፉያት እንታይœዩ?
ምስክርነት ወፈያና ሓኀስ ዘሰነዮ ይኹን
ሓደ ሓደ ብድሆታት ሕይወት ወፈያ ጊዜና ዚብሉ ናእሽቱን ሓጸርትን ሓሳባት በብሓደ ክንርኢ ኢና።

(ይቅጽል)

ኣቐዲሞም ብፁዕ ሊቀ ጳጳስ መገንœውን ዝጠቐሱልና ሰለስተ ዓበይቲ ነጥብታት ኣልዒሎም መልእኽቶም ኣመሓላሊፎም። እዚ ንባባት እዚ መጀመርያ ናይ ጸሎት ሰባት ክንከውን ይዕድመና። መራሒ ብፍላይ መምህር ጸሎት ኪኸውን ኣለዎ። ግን በቲ ሓደ ኸኣ እታ ማሕበር ኣመንቲ ከኣ ጸሎት ትፈቱ፤ ንርእሳን ንመራሕታን ትጽሊ ክትከውን ኣለዋ። ጸሎት ሓይሊœዩ፤ ጸሎት ዋልታ እዩ፤ ጸሎት ናይ ብሓቂ ምስ እግዚኣብሔር ዘራኽበና፤ ዘይየቋርጽ ሰንሰለትœዩ። ስለዚ ንኣይ ጥራሕ ዘይኮነስ ንኹልና ናይ ጸሎት ሰባት ክንከውን፤ ፈተውቲ ጸሎት ክንከውን ኣብ ቤተክርስትያን ጥራሕ ዘይኮነ ኣብ ገዛና ኣብ መገዲ ኩሉ ግዜ ጸሎት ክንፈቱ ንዕደም። እቲ ካልኣይ ዓብይ ነጥቢ ወይ መልእኽቲ ዘመሓላልፉልና ኣመንቲ ክንከውን እዩ። ቅዱስ ጴጥሮስ ብእምነቱ ክሳብ ማእሰርቲ በጺሑ፤ ተኸተልቲ ክርስቶስ ብእምነቶም ክሳብ ሰማዕትነት በጺሖም፣ እምነት መሰረት ናይ ኩሉœዩ። እምነት እንተዘይብልና ንጠራጠር፤ እምነት እንተዘይብልና ንዝሕል፤ እምነት እንተዘይብልና ንኽሕድ፤ እምነት እንተዘይብልና ነድሓርሕር፣ ስለዚ ከምቲ ሓዋርያት ዝበልዎ *›ጎይታይ እምነት*

ወሰኸናœ እናበልና ክንልምን መዓልቲ መዓልቲ፤ እምነተይ ንእሽተይ እያ'ሞ እምነት ወሰኽኒ፤ እምነትና ውሒዱሎœሞ እምነት ወሰኽና እናበልና እምነት ክንልምን ከም ዘሎና ነንሕድሕድና'ውን ብጸሎት እምነትና ከም ዝዓቢ ክንገብር፤ቅዱስ ጳውሎስ *ነቲ ኣባኹም ዘሎ ሓዊ ኣምበድብድዎ¡* ይብለና። እቲ ሓዊ እምነት'ዩ፥ ሓዊ እንተ ዘየንበድቢድካዮ ይቕህም፤ ይጠፍእ፤ እምነት ከኣ ከምኡ'ያ ይብሉና። ብፁዕ ወቅዱስ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት፣ ሳልሳይ ዓብይ መልእኽቲ ምስክርነት ብግዜን ብዘይግዜን፤ ኣብ ውዑይን ኣብ ዝሑልን፤ ኣብ ቀሊልን ኣብ ጽንኩርን መሰኻኽር ክርስቶስ ክንከውን፣ ሎሚ ኢየሱስ'ውን "ንስኻትኩም መን'ዩ ትብሉኒ? "ይብለና'ሎ፣ ሕዝቢ ዝብለኒ ዘይኮነስ ንስኻ፤ ንስኺ መን'ዩ ትብሉኒ? ትፈልጡኒ ዲኹም ብሓቂ? ትምስክሩለይ'ዶ? ምእንታይ ትጋደሉ'ዶ? ትጽረፉ'ዶ? ብሓቂ ትፈልጡኒ'ዶ? እናበለ ይሓተና'ሎ። ምስክርነት ማለት ብግብሪ ኣብቲ ሕይወትና ክርስቶስ ከነንጸባርቕ፤ ዝርእየና ሰብ ክርስቶሳውያን ምዃንና ክፈልጥ፤ ቅዱስ ጳውሎስ ጥራሕ ዘይኮነስ ቤተክርስያን'ውን ቀጺላ ቀዳማይ ምስክርነት ብግብሪ፤ ብሕይወት'ዩ ትብለና። ከምቲ ቅዱስ ፍራንቸስካስ ቅድሚ ክንደይ ዘመናት *"መስክሩ፤ እንተኣድለየ ከኣ ቃላት ተጠቐሙ"* ዝበሎ፣ እዚ እንታይ ማለት'ዩ ብቃላት ኣይኮነን ምስክርነት፥ ብግብሪ ብሕይወት'ዩ ማለት'ዩ'ሞ እዚ እቲ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ንኣና ነቶም ሊቀጳጳሳትን ንኹሎም በሽሓት ዝቑጸሩ ካህናት፤ ጳጳሳት ምእመናንœውን፥ ቅዱስ ጴጥሮስ ካብ ጫፍ ናብ ጫፍ መሊኡ እዩ ነይሩ እቲ ቤተክርስትያን፤ዓቢ ቤተክርስትያን እዩ። ክንዲ ኣርባዕተ-ሓሙሽተ ግዜ ናይዚ ቤተክርስትያንና ዝኸውን መሊኡ ነይሩ። ነዚ ዝመልአ ቤተክርስትያን ንኹልና ናይ ጸሎት ሰባት ኩኑ፤ ኣመንቲ ኩኑ፤ መስከርቲ ኩኑ ኢሎምና። ኣነœውን ነዚ መልእኽቲœዚ ከመሓላልፈልኩም ደስ እብለኒ፣ ንርእሰይ ሰሚዐዮ የካእለኒ፤ ንኹልና ከኣ ተኻፊልና ብሓንሳብ ክንጉዓዝ የድሊ። እዚ ከምቲ ኣብ ሓደ የካቲት ዝበልኩኹም ሽመት እንተኾይኑ ናትኩምœዩ፤ ሓኀስ እንተኾይኑ ናይ ኩልና'ዩ፤ ጾር እንተኾይኑ ኸኣ ናተይœዩ። እዚ ጾር እዚ ግን ከምቲ ምጽዓንስ ጽዓኑኒ ግን ስገም ግበሩለይ¡ በለት ኣድጊ ዝበሃል ከምኡ ከኣ ንኣይ ብሓቂ ኣኻእሎ ክህበኒ፤ እንቛዕ ሓኀሰኩም ዘይኮነስ ኣኻእሎ ይሃብኩም ምባልœዩ ዝሓሸ። ምስ ኣኀዋተይ ጳጳሳት ኮይነ ምስ ኩሎም ካህናት፤ ቆሞሳት፤ ደናግል፤ ኩሉኻትኩም ምእመናን ኮይንና በቲ ዝህበና ሓይሊ ክንክእሎ ኢና፣ ሎም ዘበን ንቤተክርስትያንና ብሓቂ ታሪኻዊ ዓመትœዩ። ኣነ ሎሚ ኣለኹ ጽባሕ ከያዳይ እየ። ግን እቲ ታሪኽ ተተኺሉ፤ እቲ መዝነት ለቢስናዮ፤ ምስ ቅድስቲ መንበር ብቐጥታ ክንዋሳእ መሰልና ረኺብና ኣሎና። እዚ ታሪኻዊ ፍጻሜ ስለዝኾነ ንእግዚኣብሔር ኣምላኽና ነመስግኖ። ንሱ ስለዝደለዮ እዩ እምበር ክንደይ ዓመታት እንድዩ ደኣ ሓሊፉ። ንሱ ምስ ደለዮ፤ ፍቓዱ ምስኮነ ነዚ ስለዘብቅዓና ንእግዚኣብሔር ነመስግን። እቲ ሓላፍነት ከም ዝዓበዮ መጠንœዩ ትሕትና ዝስመዓካ። ብቑዕ ድየ? ክኽእሎ ድየ? ዝብል ሓሳባትን ሕቶታትን ይመጻካ፣ ግን ብጸሎትኩም ብሓይሊ እግዚኣሔር፤ብሓይሊ ኪዳነምሕረት ክንክእሎ ተስፋ ኣሎና። እግዚኣብሔር ይተሓወሶ፤ ኩሉ ግዜ ኢዱ የንብረልና፤ ንኹልና ሃይማኖትና የዳብረልና፤ ሃይማኖትና የስፍሓልና፤ ንበል ኣቦና ኣብ ሰማይ ትነብር‰..፣፣

ኣብ መወዳእታ ቅዳሴ ከኣ ሕጂ ከኣ ንክቡር ጋሻና ሊቀጳጳስ ኣቡነ ቫን መገን ብቋንቋ እንግሊዝ ከመስግኖም ኣፍቑዱለይ ብምባል ንሓዋርያዊ ወኪል ቅድስቲ መንበር ሊቀጳጳስ ኣቡነ ሂዩበርት ማቴዎስ ማርያም ቫን መገን፡ ብፁዕ ኃውና ሓዋርያዊ ወኪል ቅድስቲ መንበር ኣብ ኤርትራ ካብ ትምዘዙ ኣትሒዝኩም ምሳና ክትጓዓዙ ጸኒሑኩም። ሎሚ ከኣ ንኣይ ማዕተብ ሊቀጳጳስ ኣልቢስኩምኒ፣ ብጸሎትኩም ኣሰንዩና ሓደ ሓደ ግዜœውን ምኽርኩም የድልየና እዩ። ስለ እቲ ኩሉ እትገብሩልና ዘሎኹም ካብ መዓሙቕ ልብና ዝወጸኣ ምስጋና ይብጻሕኩም ብምባል ኣመስጊኖምዎም። በዚ ከኣ እቲ ሥርዓት ምልባስ ›ፓልዩምœ ን መስዋዕተ ቅዳሴን ተፈጺሙ።

ሽመት እንተኾይኑ ናትኩምœዩ፤ ሓኀስ እንተኾይኑ ናይ ኩልናœዩ፤ ጾር እንተኾይኑ ኸኣ ናተይœዩ። እዚ ጾር እዚ ግን ከምቲ ምጽዓንስ ጽዓኑኒ ግን ስገም ግበሩለይ¡ በለት ኣድጊ ዝበሃል ከምኡ ከኣ ንኣይ ብሓቂ ኣኻእሎ ክህበኒ፤ እንቛዕ ሓኀሰኩም ዘይኮነስ ኣኻእሎ ይሃብኩም ምባልœዩ ዝሓሸ።

ኃጢኣትን ሳዕቤናቱን፣ ትርጉም መንፈስ ንሥሓን፣ ምሥጢረ-ኑዛዜን ፍትሓትን

(ብአባ ሃይለ ተስፋማርያም ው.መ.)

ጠንቂ ኃጢኣት *ወይ መንቀሊ ኃጢኣት፤ ብመሠረቱ ካብ ክፉእ ሓሳብን ነዚ ሓሳብœዚ ምቕባሉን እዩ። ፈተና ብፈታኒ እያ። ብሓፈሻ ኃጢኣት ብምኽንያት ናይ ጽባቐ-መልክዕ ናይ ሓደ ነገር፣ ኣብ ብዝሒ ንብረት ቆላሕታ ምግባር፣ ብስእነት፣ ብዝወረደካ ጉድኣት ሕነ ክትፈዲ ምሕላንን ካልእን ኣቢሉ ብዝኣቱ ክፉእ መንፈስ እዩ። ኣብ መዝሙር ዳዊት ኃጢኣት ንክፉእ ኣብ ልቢ ይዛረቦ፣ ፍርሃት እግዚኣብሔር ዝብሉዎ የብሉን።‰ዝዛረቦ ኩሉ እከይን ጥልመትን እዩ። ምስትውዓል ዝመልኦ ሠናይ ምግባርን ኃዲጉዎ እዩ። ኣብ ምድቃሱ ክፍኣት ይሓስብ፣ ብእከይቲ መንገዲ ይኸይድ፣ ንእከይ ኣይጸየፎን እዩ።¡(**መዝ.36፣1-4**) ጠንቂ ናይ ሞት፣ ኃጢኣት እያ። ጠንቂ ናይ ኃጢኣት ከኣ፣ ፈተና እያ። ናብ ፈተና ከይትኣትዉ ንቕሑን፣ ጸልዩን። ከመይ መንፈስ ድሉው እዩ፣ ሥጋ ግን ድኹም እዩ።¡(**ማቴ.26፣41**) ናይ ፈተና ምኽንያት ኣጋጣሚ ናይ ኃጢኣት ልምዲ ኃጢኣትን እዩ። ›ናይ ንስሓ ሥራሕ ኦ ኣምላኸይ እንካብ ኩሉ ሕያዋይ ኢኻœሞ ብውሽጢ ልበይ ንኃጢኣት ትጸልእ ኢኻœሞ ልዕሊ ኩሉ ብኃጢኣተይ እሓዝን፣ ናብ ካልእ ኃጢኣት ክኸይድ ኣይፈቱን፣ ካብ ናይ ኃጢኣት ምኽንያት ክርሕቕ ብጸጋኻ ጽኑዕ ፍቓድ እገብር ኣለኹ።œ ሓደœኳ ምስተፈተነ ኣምላኽ ፈቲኑኒ ኣይበል። ከመይ ኣምላኽሲ ብእኩይ ኣይፍተንን፣ ባዕሉœውን ንሓደœኳ ኣይፍትንን እዩ፣ ነፍስ-ወከፍ ግና ብገዛእ ርእሱ ተሳሒቡን ታሓቢሉን (ተታሊሉን) እዩ ዝፍተን።¡ (**ያዕ.1፣13-14**) የግዳስ ፈተና እትበሃል ኣብ መንጎናን ኣብ መንጎœቲ ክንበጽሖ ዝድለ ሠናይ ዕላማን ተረኺባ፣ ናብዚ ዕላማœዚ ንከይንበጽሕ እትሕንኩለና ነገር እያ።*

ፈተና ካብ ናይ ኣዳምን ሄዋንን ውድቀት ዝመንጨወ እዩ። (ዘፍጥ.3፣19 ሮሜ.5፣12) *ሞት ክነሸንፉ ዝግበኣና ጸላኢት እያ፣፣*(1ቆሮ.15፣26)

ቀንዲ ናይ ኃጢኣት ኣንቃሳቓሲ ኣካል፣- *መንፈስ ዓለምን መንፈስ ሥጋን፣ መንፈስ ሠይጣንን እዮም። ልዕሊ ኩሉ ግን ሠይጣንን መንፈሱን እዮም። ኣብ ተግባር እንተረኣናዮœውን፣ ባሕርያት ናይ ሠይጣን* 3 *እዮም።ወላዲ ሓሶትን፣ ፈላላዪን፣ ቀታልን ምዃኖም እዮም።*

<u>ክፍልታት (ምድብ) ኃጢኣት</u>፣-

<u>ዓቢይ ኃጢኣት (**Mortal sin or deadly sin grave sin)**</u> *ዓቢይ ኃጢኣት ናይ እግዚኣብሔር ጸላእትን፣ ናይ ሠይጣን ባሮትን፣ ይገብረና፤ ናብ ገሃነመ-እሳት ከኣ የውርደና።¡*

<u>*ንእሽቶ ኃጢኣት* **(Venial or excusable sin)**</u>፣- *ንእግዚኣብሔር ከም እነሕዝን ይገብረና፣ ናብ ንሥሓ ቦታ የውርደና፣ እዚ ከኣ ብምሥጢረ-ንሥሓ ይጠፍእ።¡*
Venial or excusable sin that truly harm the relationship with God and others but do not entail a fundamental option against God." (*Gerald O'Collins and Edward G.Farrugia, A concise dictionary of Theology p.244.* Cf **CCEO 719-720 CIC 988** *ረአ)*

<u>*ናጽነትን ተሓታትነትን*</u>፣- ከም ትርጉም መጠን፣ ናጽነት ክበሃል እንከሎ ድላይካ ምፍጻም ማለት ዘይኮነስ፣ ነቲ ኣብ ቅድሜኻ ዝቐርቡኻ ምርጫታት ርኢኻ፣ ንመኽሰቡን ንኣሉታዊ ሳዕቤናቱን ተገንዚብካ፣ ነቲ ጽቡቕ መኽሰብ ዝርከቦ ነገር ምምራጽ ማለት እዩ። ሕይወትን ሞትን፣ በረኸትን መርገምን ኣብ ቅድሜኹም ኣንቢረልኩም ከምዘለኹ ሎሚ ሰማይን ምድርን ምስክረይ ኢዮም። እምበኣርሲ ንስኻትኩምን ዘርእኹምን ብሕይወት ምእንቲ ክትነብሩ ሕይወት ሕረዩ።¡ (**ዘዳ.30፣19**) ስለዚ ናጽነት ማለት ኃላፍነታዊ ተግባር ምፍጻም ማለት እዩ። ካብኡ ሓሊፍካ ግን ባህ ኢሉኒ ንእትብሎ ነገር ምምራጽ ኮይኑ እንተተረኺበ፣ እቲ ባህ ኢሉኒ እትብሎ ነገር፣ ጎዳኢ፣ መኽሰብ ምድርን መኽሰብ ሰማይን ዘኽልእ ኮይኑ ክርከብ ይከኣል። ብጭቡጥ ከኣ ግጉይ ምርጫ ወይ ኣሉታዊ ርድኢት ናይ ነጻነት፣ ንኽንደይ ክጎድእን ከዕኑን ይርከብ ኣሎ።
›ነጻ እየœ ኢልካ ናይ እትፍጽሞም ተግባራት ተሓታቲ ካብ ምዃን ነጻ ኣይገብሩኻን እዮም። ብዝያዳ ብዛዕባ ናጽነትን ተሓታትነትን ንምርዳእ ኣብ መዝገበ ሃይማኖት ገጽ ካብ ዓንቀጽ 1731 *ንደኃር ዘሎ ዓናቕጽ ክንምልከት ንኽእል።*

ዓይነት ዝርዝር ኃጢኣት= ከም ዓይነት መጠን፣ ኃጢኣት ብዙኃትን ነናቶም ኣስማት ዘለዎምን ዝተፈላለዩን እዮም። *ቅዱስ ሓዋርያ ጳውሎስ ምንዝርና፣ ርኽሰት ዝርጋን፣ ኣምልኾ ጣዖት፣ ጥንቆላ፣ ጽልኢ፣ ባእሲ፣ ቁጥዓ፣ ገዛእ ርእስኻ ምፍታው፣ ምፍልላይ፣ መናፍቕነት፣ ቅንኣት፣ ስኽራን፣* ጓይላ (ውግሕ-ትበል ለይቲ ዝዓይነቱ ጓይላ)፣ ካልእ ከምዚ ዝዓይነቱን¡ (**ገላ.5፣19-21**) *መቸም ተመሳሰልቲ እዮም ቅዱስ ማርቆስ ወንጌላዊ ከኣ ክፉእ ሓሳብ፣ ምንዝርና፣ ስርቂ፣ ቅትለት፣ ዝሙት፣ ስስዕቲ፣ ክፍኣት፣ ተንኮል፣ ስድነት፣ ቅንኢ ሕሜት፣ ትዕቢት፣ ዕሽነት*¡(**ማር.7፣21-ፍ**) ክብል ይዝርዝሮም። ኣብ ትምህርቲ ቅዱሳን ኣበው እውን፣ ከም ናብ ሞት ዝወስዱ ኃጢኣት ተባሂሎም እዮም ዝጥቀሱ። ንሳቶም ከኣ፣- <u>The way of death</u> murder(ቅትለት), adultery(*ዝሙት*), lustful desires(ባህጊ ድላይ *ሥጋ*), fornications (*ምንዝርና*), thefts(ስርቂ), idolatries(*ጣዖት*), magical arts sorceries(ተግባረ-ጥንቁልና), roberies (ስርቂ፣ ምጥፍፋእ), false testimonies (ብሓሶት ምምስካር), hypocrisy (*ፈሪሳውነት*), duplicity(ክልተ *ቃል ምዝራብ፣ ዘይእሙን ምዃን፣ ምጥላም፣*), fraud (*ምትላል*), pride(ትዕቢት), malice(ጽልኢ፣ ጭካነ), surliness(ጽልኢ), covetousness(ስስዕቲ), foul tlak (ብዕሉግ ዘረባ), jealousy(ኣሉታዊ ቅንኢ), rashness (*መንፈስ ሽለልትነት ወይ ትህኪት*), haughtiness (ትዕቢት), false pretension(ብድዔ), the lack of fear of God (ፍርሓት ኣምላኽ ዘይብልካ ምዃን).¡(***Johannes Quasten Vol.1 p.31)***
ቅ.ሓዋርያ ጳውሎስ ከኣ ይዋእ ኣነ ምግዱር (ምስኪናይ)! ካብዚ ናብ ሞት ዝወስድ ሥጋስ መን ኮን ከናግፈኒ እዩ?¡ (ሮማ 7፣24) ክብል ይስከፍን ይጭነቕን።(**ሮማ.7፣14-ፍ)**ካብዚ ክንመሃሮ እንኽእል ብዙሕ እዩ።

ካብዚኣቶም ገለ ከኣ ***ኣርእስቲ ኃጢኣት*** *ተባሂሎም ይፍለጡ። ትዕቢት፣ ንፍገት፣ ዝሙት፣ ቁጥዓ፣ ስስዕቲ፣ ቅንኣት፣ ሃኬት እዮም።*

*ብከመይ ኢና ኸ እንኃጥእ? ብ*4 *መንገዲ ወይ ዓይነት ኢና ንኃጥእ።*

<u>*ብሓሳብ*</u>= ንሓደ ነገር ምስረኣናዮ፣ ምስ ሰማዕናዮ፣ ወይ ብዝተሰምዓና ቅድሚ ምትግባርና ብሓሳብ ኢና እነሰላስሎ፤ ቀጺልና ከኣ ብድሌትና ተቐባልነት ምስረኸበ ንተግባር ድሉዉ ይኸውን። ኣይፈጸም ደኣœምበር ብድሌት ውዱእ ብምዃኑ ኃጢኣት እዩ ዝቑጸር። እቲ ንሰበይቲ ርእዩ ዝምነያ ዘበለ ኩሉ፣ ብልቡ ኣብኣ ዘመወ እብለኩም ኣለኹ።¡ (*ማቴ.5፣28*) ክብል ባዕሉ ኢየሱስ የነጽረልና። እቲ ምኽንያት፣ ምቹእ ኣጋጣሚ ስለዘይተረኽበ ጥራሕ እዩœምበር፣ ኣብ ቅድሚ ኣምላኽ ካብቲ ተግባራዊ ኃጢኣት ኣይፈልይን እዩ።
<u>*ብዘረባ*</u>= እቲ እንዛረቦ ›ቃልœ እንተንጽቡቕ፣ እንተንሕማቕ፣ ወይ ክቐትል ወይ ከሕዊ ዝኽእል ብርቱዕ ሓይሊ ኣለዎ። ብቃልና ትንፋስ ንዘርእ፣ ብቃልና ከኣ ንሕይወት ንጎድእ። እቲ ንሕይወት ዝፈቱ፣ ጽቡቓት መዓልታት ከኣ ክርኢ ዝደሊ፣ ልሳኑ ክፉእ ካብ ምዝራብ ከናፍሩœውን ተንኮል ካብ ምዝራብ ይኸልክል።¡(**1ጴጥ.3፣10**) ካብ ኣፍና ከኣ ናይ ጸርፊ፣ ናይ ብዕልግና፣ ናይ ድፍረት፣ ናይ ተንኮል፣ ናይ ሕሜታ፣ ናይ ሓሶት፣ ናይ መርገም፣ ናይ ክሕደት ቃላት ክንዛረብ ከሎና ኢና ንኃጥእ።
<u>*ብተግባር*</u>= እዚ ከኣ ብተግባር ዝግለጽ ናይ ግሊ ወይ ብሕብረት ክኸውን ይኽእል ሓደ ፍጻሜ ዘለዎ እዩ። ንኣብነት፣-ሥርቂ፣ ዝሙት፣ ምብኣስ፣ ምቕታል፣‰ዘጠቓለለ እዩ።
<u>*ብምግዳፍ*</u>= እዚ ከኣ ምሉእ ግዜ፣ ዓቕሚ፣ ተኽእሎ፣ እናሃለወካ፣ ክትገብሮ እናኽኣልካ፣ ንሓደ ሠናይ ተግባር ንጎልና ጓዕጺጽካ ክትገድፎ ኣብ እትርከበሉ ኩነት እዩ። ብሓቂ ከኣ ድኂሩ ናይ ጎልና ወቐሳ ከስዕበልና ይርከብ።

ሳዕቤናት /ፍረ/ ናይ ኃጢኣት፣-
<u>*ሞት የስዕብ*</u>። እዚ ዓይነት ሞትœዚ ከኣ፣-
ናይ ነፍሲ= (*መንፈሳዊ ሞት*)
ናይ *ሥጋ*= (ብሰንኪ ኃጢኣት ዝስዕብ *ሥቓይን ሞትን*)
ሥነ-ኣእምሮኣዊ=(ብሓቂ ንድቆስ፣ ሰላም የስእነና፣ ንያትና ነዕርብ)
ማኀበራዊ=(ካብ ሰብናን ኀብረተሰብናን ንግለል፣ ብኣካል ምስ ሰብ ከሎና፣ ሰብ ንስእን እዚ ከኣ እቲ ዝኸፍአ ማለት እዩ።)
ዓገብ ኣብ ልዕሊ መለኮት=(ኣብ ኣምላኽናን፣ ትሩፋት ናይ ስቕለቱን ሞቱን ዝኾኑ ጸጋታቱን ድፍረት ንገልጽ።)
<u>*ንርእስና ንጎድእ*</u>። ሕፍረት ይወርሰና፣ ንዋረድ። ስምካ የፍኩሰልካ፣ ይንጽለካ ብውሽጥኻ ፋሕ ይብለካ፣ ኣብ መጨረሻ ከኣ ዝቐትለካ (ሞት እዩ)። ኣብነት፣- ናይ ሶስና ኩነትን እቶም ክልተ ዳያኑን መጨረሻኦምን ክነንብብ ንኽእል።(*መጽሓፍ ሶስና*)
<u>*ንብጻይና ዕንቅፋት ንህብ*</u>። ምስ ኣምላኽ ዝህልወና ርክብ፣ በቲ ምስ ሰብ ዘሎና ሠናይ ርክብ እዩ ዝምዘን። ቅዱስ ሓዋርያ ያዕቆብ እቲ ንኃዉ ካብ መንገዲ ጌጋ ዝመልሶ፣ ብዙሕ ኃጢኣቱ ከምዝሕደገሉ ይፍለጥ።¡(**5፣19-ፍ**) ንሠናይ ከምዚ ካብኮነ፣ ሕማቕ ምስ እንገብሮ ወይ ከኣ ዕንቅፋት ምስእንህቦ ከኣ፣በዚ ክንግምቶ ንኽእል። ብንጹርœውን ተገሊጹ ኣሎ። እቲ ንሓዉ ዕንቅፋት ዝህብ ወይልኡ።¡(**ማቴ.26፣24 ረአ)**
<u>*ንኣምላኽና ነሕዝን*</u>። እሾኽ እንተወግኤትና ብእሾኽ እያ ተነቒሳ ትወጽእ፣ ኃጢኣት ሞት ምሰኣምጽኣት ከኣ፣ ብሞት ክርስቶስ እያ እትድምሰስ። ክርስቶስ ተንሥኣ እሙታን፣ ሞተ ወይኬዶ ለሞት፣ ለእሰ ውስተ መቃብር፣ ወሃበ ሕይወት፣ ዘለዓለም ዕረፍት።¡(*መጽ.ቅዳሴና*)
ይኹን ደኣምበር፣ ኃጢኣት ሎሚ ኣባና ጎዳኢ ነገር ከም እንፍጽም ጌሩ፣ ጽባሕ ዝምለሰና ዘይተደላዪ ጎዳኢ ኃሻ እዩ። ከምቲ ኣቐዲምና ዝጠቐስናዮ፣ ንሓደ ተግባር ኃጢኣት ከምዝኸውን ዝገብሩዎ፣ ምሉእ ፍልጠትን፣ ምሉእ ድላይን ተግባርን ምስ ዝህልዉዎ እዩ። ነቶም ጽቡቕን ክፉእን ዝተማህሩ ኃጢኣት እንተ ገበሩ፣ በቲ ዝተማህሩዎ ተሓታትነት ይለብሱ። እቶም ዘይተማህሩ ከኣ ሕማቕ እንተገበሩ፣ ኣብ ሕልናኦም ብዝርከብ ኣምላኽ ዘሕደረሎም ብባሕርያዊ ሕጊ ከም ዝሕተቱ ቅዱስ ሓዋርያ ጳውሎስ የተንብህ። (**ሮሜ.2፣15**)
ጥልያን ክምስሉ ከለዉ፣ እታ መጨረሻ መዓልቦ ናይ ድኻም፣ ሞት እያ።¡ ይብሉ። ስለዚ ኃጢኣት ስቓይን፣ ድኻምን፣ ጸኒሓ ከኣ፣ ሞት እያ ተፍርየልና። ነዚ ኣመልኪቱ ቅ.ሓዋ.ያዕ. ትምኒት ምስ ጸነሰት ንኃጢኣት ትወልዳ፣ ኃጢኣት ምስ ተፈጸመት ከኣ፣ ንሞት ትወልዳ። ስለዚ ኣኀዋተይ ኣይትስሓቱ። (**ያዕ፣1፣15-16)**
ኃጢኣት ናይ ሓደ ግዜ ጥራሕ እዩ፣፣ እቲ ዝኸፍአ ግን ልምዲ ኃጢኣትን ሳዕቤናቱን እዩ፣፣ ሞት ከኣ እዩ። ኣብ ቅዱስ መጽሓፍ ***ሞት*** *ዝብል ቃል ብክልተ መልክዕ እዩ ዝግለጽ።*
<u>*ባሕርያዊ ወይ ከኣ እግዚኣብሔር ዝፈቐዶ ሞት*</u>፣- *እዚ ሞœትœዚ ግድነት ዘለዎ፣ እንጽበዮን፣ ካብኡ ኃሊፍና ከኣ ክንረኽቦ እንምነዮ ዓይነት ሞት እዩ። ግድነት እዩ፣ ከመይ ዝተወልደ ኩሉ መዋቲ ስለዝኾነ፤œሞትሰ ለመዋቲ ይደሉ፣ ማለት ሞት ንሰብ ዝተገብኣት እያœ እንጽበዮን ክንረኽቦ እንምነዮንœውን እዩ። ከመይ ፍጡር ክመውት ስለእንዕዘብን ብድኀሪኡ ከኣ (ኣብ ዘይተፈልጠ ዕለት ክንመውት ከምእንኽእል ስለእንፈልጥ) እዩ፣ ከመይ ዕድመ ኣብ መጨረሻ ደረጃ ናይ ምድራዊ ሕይወት ምስበጽሐን ሞት ከኣ ምስደንጎየትና ኦ ኣምላኽ ፍጡርካ ኣክብ።¡ እንብሎ ጉዳይ ስለዝኾነ እዩ።* (**መዝ.49፣11-12 ኢሳ.40፣6-)**
<u>*ሳዕቤን ኃጢኣት ዝኾነ ዓይነት ሞትን*</u>= *እዚ ዓይነት ሞœትœዚ፣ ብሰብ ኮነ ብፈጣሪ ዘይድለን፣ ጽሉእን፣ ተጋጊኻ ክሳብ ዘይተነሣሕካ፣ ዘለዓለማዊ ሳዕቤን ዘለዎ (ካብኡ ኃሊፉœውን ብሥጋን ብነፍስን ድርብ መጉዳእቲ) ዘኸትልን እዩ። እዚ ኩሉ ትእዛዝ ፈጣሪ ብዘይምኽታል ዝመጽእ ሞት እዩ። እቲ ብዴካሎግ ዝፍለጥ ዓሠርቱ ቃላት ማለት ዓሠርተ ትእዛዛት እግዚኣብሔር ኮይኖም ናይ እምነታውን ሥነ-ምግባራውን ኃላፍነታት ዘሰክሙ እዮም፣፣* **(Mk12.30)**(*Gerald O'Collins and Edward G.Farrugia, A concise dictionary of Theology p.60)*

(□□□□)

ኃጢኣት ዝፍጸመሉ ቦታን ግዜን=

ኃጢኣት፣ ኣብ ዝኾነ ቦታን ግዜ ዝፍጸም እኳ እንተኾነ፣ ኣብ ዓይነት ናይ ቦታን፣ ዓይነት ሰብን፣ ብክበድ ናይ ሳዕቤናቱ ይፈላለ እዩ። ንኣብነት፣- ሓደ ዓይነት ኃጢኣት ክነሱ፣ ኣብ ሓደ መንም ቦታን ኣብ ክቡር ቦታን (ንኣብነት፣- ኣብ ቤተ-ክርስቲያን) ምስ ዝፍጸም ክበዱ እቲ ናይ ቤተ-ክርስቲያን ኣዝዩ ዝተፈለየ እዩ። ከምኡœውን ኣብ ዓይነት ሰብ፣ ንሓንቲ ዓይነት ኃጢኣት ዝተፈላለዩ መዓርጋት ዘለዎም ሰባት ምስዝፍጽሙዋ፣ ወይ ከኣ ጥዕና ዝጎደሎን በዓል ምሉእ ጥዕናን ምስዝፍጽሙዋ ዝወሃቦም